

Grundlag, som Højre virkelig mener at kunne forhandle paa. Venstre maa naturligvis have Lov til at opstille Enklassevalgene som det store Princip, der for Fremtiden skal lægges til Grund, vi maa blot fra anden Side spørge om: Hvad skal der bydes af Garantier for de konservative Interesser i Forbindelse med Enklassevalgene? Saadanne Garantier maa vistnok kunne gives, og dette Spørgsmaal vilde fortjene en nøje Prøvelse.

Jeg vil her gerne betone, at jeg er fuldt paa det rene med, at der trænges til en grundig Reform af den kommunale Valgret. Jeg vil i saa Henseende gaa videre end den ærede Ordfører for Højremindretallet i Gaar. Han erklærede sig ogsaa villig til en Forhandling, men han begrundede det saa at sige udelukkende i den stærke Stemning, som han anerkendte, der nu var kommen op, og som der maatte gøres noget ved. Jeg vil, som sagt, gaa et Skridt videre og sige: Jeg erkender, at der er positive Uretfærdigheder i den nu bestaaende kommunale Valgordning, som man ud fra et almindeligt Retfærdighedskrav maa se at komme bort fra, og jeg finder fremdeles, at der netop for de konservative Partier er særlige Interesser at varetage, som ingenlunde ere godt varetagne under den nuværende Ordning. Ved det første, det almindelige Retfærdighedskrav, tænker jeg først og fremmest paa Spørgsmaalet om Kvindernes Valgret og Valgbarhed, det skal jeg siden komme tilbage til. Jeg tænker fremdeles paa den Ulighed, der nu er i Styrelsen af By- og Landkommunerne. I Bykommunerne vælge de højstbeskattede det absolute Mindretal, der kun bliver ligevægtigt med det Flertal, der vælges af den almindelige Vælgerklasse ved Hjælp af den kongevalgte Borgmester, medens det i Landkommunerne ere de højstbeskattede, der besætte Flertallet af Pladserne i det kommunale Raad. Denne Ulighed mellem By og Land erkender jeg, at Venstre har et overmaade rimeligt Krav paa at faa udslettet. Jeg erkender fuldt ud, at Landbostanden i den forløbne Menneskealder har vist lige saa megen Evne til at greje sine Sager som Befolkningen i Byerne, der er ingen Grund til, at Landkommunerne skulle være ringere stillede i kommunal Selvstyre end Købstæderne. Og naar jeg tænker paa de særlige Interesser, man fra konservativ Side kunde føle sig kaldet til at varetage ved en anden Ordning, mener jeg først og fremmest Forholdene i København, hvor vi faktisk — bortset fra den lidet bety-

dende Skattegrænse af 1,000 Kr., der nu findes — har det rene Flertalsstyre uden nogen som helst Sikkerhed for Mindretallets Repræsentation. Jeg erkender, at denne Tilstand er og vil blive utaalelig her i Byen, og jeg mener, at hvilket af de politiske Partier i Hovedstaden der kommer til at beherske Borgerrepræsentationen i de kommende Aar, enten det bliver de forenede borgerlige Partier eller det bliver Socialdemokratiet, vil Mindretallets Udelukkelse være en ganske utaalelig Situation. Jeg tænker fremdeles paa Forholdene i Købstæderne, hvor det nu er saaledes, at den Ligevægt, som jeg med de konservative Partier ønske skal være til Stede mellem de forskellige Interesser, i vore Dage kun opretholdes ved Hjælp af den kongevalgte Borgmester. Det gaar vistnok ikke i Længden med den kongevalgte Borgmester, og det er i sig selv en lidet heldig og værdig Form for kommunalt Selvstyre, at Statens Embedsmand skal være Tungen paa Vægtskaalen i det kommunale Styre. Hvis Retsreformen bliver gennemført, og vi komme til at staa lige over for en almindelig Ombesættelse af Borgmesterembederne, vil Regeringen blive befriet for en hel Række Hensyn, som den nu er nødt til at tage ved Besættelsen af disse Embeder, idet de blive skilte fra Retsbetjentembederne, og saa vil der være en stærk Fristelse for en udpræget Partiregering til at benytte sig af den Frihed, den saaledes faar til at lade sig og sine Anskuelse repræsentere i Kommunerne ved Borgmesteren, og saa kunne vi i en stor Del af Landets Købstæder inden for en ikke alt for lang Tid komme til at staa lige over for den konstante Situation, for at sige det rent ud: et Højremindretal valgt af de højstbeskattede, et socialdemokratisk Flertal valgt af den almindelige Vælgerklasse og en Venstreborgmester i Midten som Tungen paa Vægtskaalen. Det er ikke og kan aldrig blive nogen værdig Form for kommunalt Liv.

Endelig maa jeg sige — og der kommer jeg lidt i Modsætning til den ærede Ordfører for Højremindretallet —, at jeg synes, de konservative Partier have en ganske almindelig Interesse i Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse alle Vegne, hvor det paa nogen Maade kan lade sig gøre. Det eneste, som altsaa efter mit Skøn mangler, for at man fra vor Side kan træde i frugtbar Forhandling om den Ting, er, at der i selve Lovforslaget skulde være noget at forhandle om. Jeg vil ikke blot beklage, at dette Grundlag ikke findes,